

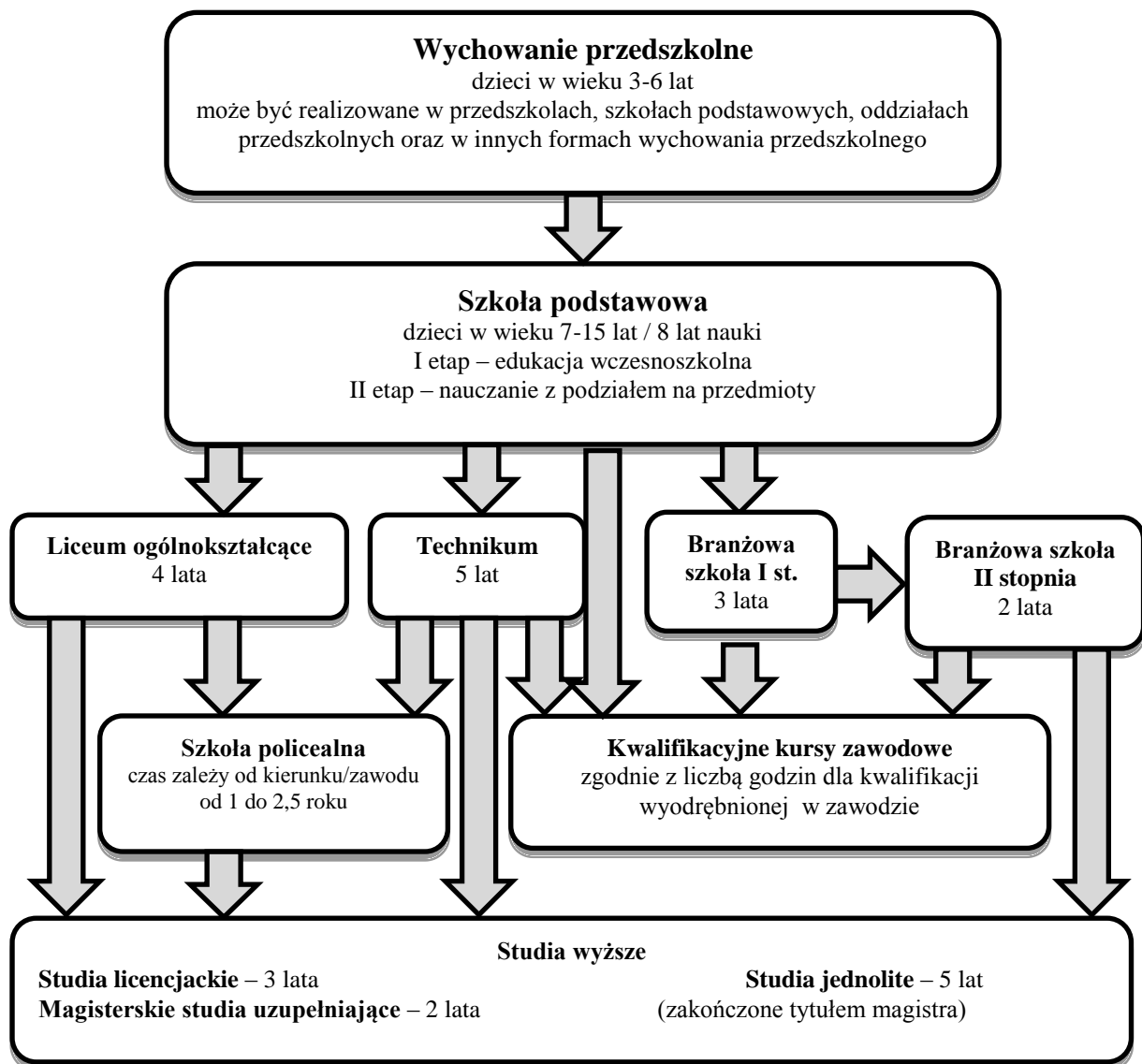
Szanowni Państwo

Kuratorium Oświaty w Poznaniu przedstawia najważniejsze informacje dotyczące polskiego systemu edukacji z odniesieniem do naszego regionu. Mamy nadzieję, że pomogą one w adaptacji do nowych warunków życia, a przede wszystkim w znalezieniu odpowiedniego przedszkola i szkoły dla dzieci i młodzieży przybyłych do Polski.

Polski system edukacji obejmuje szkolnictwo publiczne i niepubliczne.

- Publiczne przedszkola, szkoły, placówki prowadzone są przez gminę/miasto/powiat, a finansowane przez państwo i samorząd terytorialny.
- Niepubliczne przedszkola, szkoły i placówki prowadzone mogą być przez fundacje, stowarzyszenia, osoby fizyczne, spółki; mają swoje własne zasady rekrutacji i czasami są płatne.

System edukacji w Polsce

Przedszkole

- Do przedszkola uczęszczają dzieci w wieku **od 3 lat (wyjątkowo od 2,5 roku) do 6 lat.**

- Dziecko w **wieku 6 lat** jest **obowiązane odbyć roczne przygotowanie przedszkolne**. Może być ono realizowane w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.
- O przyjęciu dziecka w trakcie roku szkolnego (po 1 września danego roku) decyduje dyrektor przedszkola.
- W razie problemu ze znalezieniem miejsca w publicznym przedszkolu należy skontaktować się z organem prowadzącym przedszkole (bezpośrednio z pracownikami urzędu miasta lub urzędu gminy zajmującymi się oświatą).
- Przedszkole funkcjonuje **przez cały rok szkolny**, z wyjątkiem przerw ustalonych przez organ prowadzący przedszkole.

Dziecko w wieku 7-15 lat

8-letnia szkoła podstawowa

- Nauka w publicznych szkołach podstawowych jest **bezpłatna**.
- **Dzieci 7-letnie rozpoczynają naukę w I klasie**.
- Szkoły podstawowe mogą prowadzić oddziały przygotowawcze (dla cudzoziemców nieznających języka polskiego na poziomie umożliwiającym edukację).
- Rok szkolny trwa od 1 września do 31 sierpnia i dzieli się w większości szkół na dwa półrocza.
- Zajęcia szkolne odbywają się w większości szkół od poniedziałku do piątku. Lekcja trwa 45 minut.
- Ferie zimowe w styczniu lub lutym trwają dwa tygodnie, a ferie letnie w lipcu i sierpniu trwają ponad dwa miesiące.
- Podręczniki i zeszyty ćwiczeń w szkole podstawowej są **bezpłatnie** wypożyczane, a po roku nauki trzeba je zwrócić.

Świetlica

- W prawie wszystkich szkołach działa bezpłatna świetlica szkolna. Jest to miejsce dla uczniów (głównie z klas I-III, których rodzice pracują) przeznaczone do spędzania czasu przed lekcjami lub po lekcjach.
- Czas pracy świetlicy zależy od potrzeb rodziców, dowozów uczniów lub szczególnej organizacji szkoły; najczęściej są to godziny od 7:00 do 17:00 lub 18:00.
- Zgłoszenie dziecka do świetlicy należy indywidualnie uzgodnić w szkole.

Przyjęcie do szkoły podstawowej

- Publiczna szkoła podstawowa ma ustalony obwód/rejon (wykaz miejscowości, ulic, osiedli); szkoła ma obowiązek przyjęcia ucznia mieszkającego w jej obwodzie. Zgłoszenie dziecka do szkoły może nastąpić w ciągu całego roku szkolnego.
- Cudzoziemcy są przyjmowani do szkół na podstawie dokumentów: świadectwa, zaświadczenia lub innego dokumentu stwierdzającego ukończenie szkoły lub kolejnego etapu edukacji za granicą lub oświadczenia dotyczącego sumy lat nauki szkolnej ucznia - jeżeli ustalenie sumy lat nauki nie jest możliwe.
- Jeżeli uczeń przybywający z zagranicy nie może przedłożyć dokumentów, zostaje przyjęty na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej, przeprowadzanej przez dyrektora szkoły. Jeśli uczeń nie zna języka polskiego rozmowę przeprowadza się w języku obcym, którym posługuje się uczeń.

Prawo nie wymaga, aby dokumenty dziecka/ucznia były przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

Egzamin ósmoklasisty

- Pod koniec roku szkolnego w ósmej klasie przeprowadzany jest egzamin ósmoklasisty. Jest to egzamin powszechny, obowiązkowy; każdy uczeń musi do niego przystąpić, aby ukończyć szkołę.
- Egzamin obejmuje przedmioty obowiązkowe, tj. (język polski, matematykę, język obcy)
- Wyniki uzyskane na egzaminie oraz oceny końcowe na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej są podstawą do podejmowania nauki na kolejnym etapie kształcenia w szkole ponadpodstawowej.
- **Cudzoziemcy mają prawo do dostosowania form i warunków** na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej.

Szkoły ponadpodstawowe

Liceum ogólnokształcące dla młodzieży

- Liceum ogólnokształcące jest 4-letnią szkołą ponadpodstawową, w której uczniowie kształcą się zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego. Szkoła ta przygotowuje ucznia do egzaminu maturalnego.
- Pozytywny wynik egzaminu maturalnego (otrzymanie świadectwa dojrzałości) jest konieczny, aby rozpocząć studia wyższe na polskiej uczelni.
- Absolwent liceum ogólnokształcącego może podjąć naukę w szkole policealnej (nie jest wymagane zdanie matury i uzyskanie świadectwa dojrzałości).
- Ukończenie liceum ogólnokształcącego daje wykształcenie ogólne średnie, natomiast nie daje konkretnego zawodu.

Liceum ogólnokształcące dla dorosłych

- 4-letnie liceum ogólnokształcące dla **dorosłych** jest przeznaczone dla osób, które ukończyły 18 lat lub kończą 18 lat w roku kalendarzowym, w którym przyjmowane są do szkoły. Kształcenie może być realizowane w formie stacjonarnej lub zaocznej.
- Liceum dla dorosłych przyjmuje osoby, które z różnych przyczyn nie ukończyły szkoły dla młodzieży, a zamierzają uzupełnić wykształcenie.

Egzamin maturalny

- Egzamin maturalny nie jest obowiązkowy - każdy absolwent szkoły ponadpodstawowej (liceum ogólnokształcącego dla młodzieży, technikum, branżowej szkoły II stopnia, liceum ogólnokształcącego dla dorosłych) samodzielnie podejmuje decyzję o przystąpieniu do niego.
- **Cudzoziemcy mają prawo do dostosowania warunków** na podstawie pozytywnej opinii rady pedagogicznej szkoły, tj. wydłużony czas przeprowadzenia egzaminu, możliwość korzystania ze słownika dwujęzycznego.

Technikum

- Technikum jest 5-letnią szkołą ponadpodstawową, w której uczniowie kształcą się w wybranym zawodzie szkolnictwa branżowego.
- Po ukończeniu technikum uczniowie mają kwalifikacje zawodowe, mogą podjąć pracę; mają także możliwość zdawania matury i podjęcia studiów.
- Ukończenie technikum daje wykształcenie średnie branżowe, a tym samym daje kwalifikacje do wykonywania konkretnego zawodu.

- Uczniowie technikum zdają w trakcie nauki zewnętrzny egzamin państwowy przeprowadzany przez okręgową komisję egzaminacyjną. Po pomyślnie zdanych egzaminach zawodowych oraz ukończeniu szkoły absolwent uzyskuje tytuł technika.
- W technikum uczeń uczy się przedmiotów ogólnych oraz zawodowych.

Egzamin zawodowy

- Egzamin zawodowy jest egzaminem zewnętrznym; może być przeprowadzany w ciągu całego roku szkolnego, a w przypadku części praktycznej tego egzaminu w okresie ferii letnich lub zimowych.

Branżowa szkoła I stopnia

- Nauka w branżowej szkole I stopnia trwa 3 lata i obejmuje kształcenie ogólne i zawodowe zgodnie z klasyfikacją zawodów szkolnictwa branżowego.
- Kształcenie zawodowe praktyczne tzw. praktyczna nauka zawodu może odbywać się w szkole, u pracodawców (jako młodociani pracownicy), centrach kształcenia zawodowego lub placówkach kształcenia ustawicznego.
- Po ukończeniu branżowej szkoły I stopnia i zdaniu egzaminu zawodowego lub egzaminu czeladniczego absolwent uzyska dyplom zawodowy lub odpowiednio świadectwo czeladnicze, a także uzyskuje wykształcenie zasadnicze branżowe.
- Absolwent branżowej szkoły I stopnia, może podjąć pracę albo kontynuować naukę w branżowej szkole II stopnia lub liceum ogólnokształcącym dla dorosłych.

Branżowa szkoła II stopnia

- 2-letnia branżowa szkoła II stopnia jest przeznaczona dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia, którzy zdali egzamin zawodowy w zakresie pierwszej kwalifikacji w zawodzie nauczonym w branżowej szkole II stopnia.
- Słuchacze zdają zewnętrzny egzamin państwowy przeprowadzany przez okręgową komisję egzaminacyjną. Po pomyślnie zdanym egzaminie zawodowym oraz ukończeniu szkoły absolwent branżowej szkoły II stopnia uzyskuje tytuł technika.
- Absolwent branżowej szkoły II stopnia uzyskuje wykształcenie średnie branżowe i może przystąpić do egzaminu maturalnego.
- Szczegółową ofertę kształcenia w szkołach ponadpodstawowych można znaleźć na stronach internetowych wybranych szkół, Kuratorium Oświaty w Poznaniu www.ko.poznan.pl (w zakładce: Rodzice i uczniowie/rekrutacja) oraz organów prowadzących szkoły (miasto/powiat).

Uczniowie są przyjmowani do szkół średnich:

- liceum ogólnokształcącego - na podstawie dokumentów,
- technikum, szkoły branżowej I stopnia, szkoły branżowej II stopnia i szkoły policealnej - na podstawie dokumentów i zaświadczenia lekarskiego zawierającego orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do podjęcia praktycznej nauki zawodu -
- jeśli szkoły te dysponują wolnymi miejscami.

Jeżeli uczeń cudzoziemski nie kończy szkoły podstawowej w Polsce (nie ma świadectwa ukończenia polskiej szkoły podstawowej, nie pisał egzaminu ósmoklasisty), to **nie bierze udziału w powszechnej rekrutacji**. Do szkoły ponadpodstawowej jest przyjmowany na podstawie decyzji dyrektora szkoły.

Wsparcie dla uczniów cudzoziemskich w szkole

Uczniowie cudzoziemscy korzystają z nauki i opieki we wszystkich typach publicznych przedszkoli i publicznych szkół do ukończenia 18 lat lub do ukończenia szkoły ponadpodstawowej na warunkach dotyczących obywateli polskich; mają także prawo do dodatkowej pomocy.

- Dodatkowe lekcje języka polskiego mogą być organizowane w szkole dla uczniów, którzy nie znają języka polskiego albo znają go na poziomie niewystarczającym do korzystania z nauki, minimum 2 godziny lekcyjne tygodniowo, tak długo jak istnieje potrzeba (bez ograniczenia czasowego).
- Dodatkowe zajęcia wyrównawcze mogą być realizowane w szkole z danego przedmiotu nauczania, w wymiarze 1 godziny lekcyjnej tygodniowo przez okres 12 miesięcy, jeśli nauczyciel stwierdzi konieczność uzupełnienia różnic programowych z tego przedmiotu – łącznie 3 godziny.
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w szkole zarówno uczniom, jak i ich rodzicom. Nauczyciele, wychowawcy i specjaliści szkolni wspierają uczniów w trakcie bieżącej pracy. Potrzeba wsparcia może wynikać m.in. z trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego. Pomoc może być udzielana m.in. w formie porad, konsultacji, zajęć rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne. Psycholog/pedagog szkolny może także udzielić pomocy rodzicom ucznia w wspieraniu rozwoju ich dziecka.

Pomoc tzw. asystenta kulturowego

- Uczeń z doświadczeniem migracji ma prawo do pomocy osoby władającej językiem obcym, którym posługuje się uczeń, zarówno podczas rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzanej przez dyrektora publicznej szkoły przed przyjęciem do szkoły, jak i w trakcie nauki – przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy.

Nauka języka i kultury kraju pochodzenia

- Dla uczniów niebędących obywatelami polskimi może zostać zorganizowana przez placówkę dyplomatyczną lub konsularną nauka języka i kultury kraju ich pochodzenia, działająca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej albo przez stowarzyszenie kulturalno-oświatowe.

Oddział przygotowawczy

Organ prowadzący może utworzyć oddział przygotowawczy dla uczniów obcokrajowców, którzy nie znają języka polskiego, a wymagają dostosowania procesu kształcenia do ich potrzeb i możliwości edukacyjnych. Uczniowie oddziału przygotowawczego mają więcej godzin zajęć języka polskiego (dodatkowo minimum 3 godziny nauki języka polskiego jako obcego w tygodniu), poznają polską kulturę, biorą udział w zajęciach integracyjnych z uczniami polskimi. Jednocześnie realizują podstawę programową kształcenia ogólnego uczestnicząc w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez nauczycieli poszczególnych zajęć, którzy mogą być wspomagani przez osobę władającą językiem kraju pochodzenia uczniów. Nauka w oddziale przygotowawczym trwa do zakończenia roku szkolnego, z możliwością skrócenia lub przedłużenia (nie dłużej niż o jeden rok szkolny) w zależności od postępów w nauce.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Poradnie są placówkami oświatowymi, które udzielają nieodpłatnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom (od momentu urodzenia) i ich rodzicom oraz wspierają nauczycieli w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.

- Specjaliści poradni prowadzą badania diagnostyczne dzieci i młodzieży, wydają opinie i orzeczenia, zawierające zalecane warunki i formy pomocy psychologiczno-pedagogicznego dla dziecka/ucznia w przedszkolu i szkole, udzielają pomocy dzieciom i ich rodzicom m.in. w formie zajęć terapeutycznych, grup wsparcia, warsztatów, porad i konsultacji.
- Publiczne poradnie działają na zasadzie rejonizacji, co oznacza, że pisemny wniosek o wydanie opinii lub orzeczenia rodzic dziecka lub pełnoletni uczeń składa do poradni działającej na terenie rejonu przedszkola lub szkoły, do której uczęszcza dziecko/uczeń.
- W przypadku dzieci nieuczęszczających do przedszkola lub szkoły pomocy udziela poradnia właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.
- Wykaz publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych **zamieszczony jest na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu: www.ko.poznan.pl w zakładce: *Rodzice i uczniowie/pomoc psychologiczno-pedagogiczna*.**

Szkolnictwo specjalne

Podstawą do objęcia dziecka/ucznia opieką i kształceniem specjalnym jest orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane przez publiczną poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

- Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, m.in.: niepełnosprawnych, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym, niesłyszących i słabosłyszących, niewidomych i słabowidzących, z autyzmem (w tym z zespołem Aspergera).
- Kształcenie w branżowej szkole I stopnia specjalnej prowadzone jest dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym. Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim również mogą się kształcić w szkole branżowej ogólnodostępnej.

Szkoła policealna

- Szkoła policealna umożliwia osobom posiadającym wykształcenie średnie uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie szkolnictwa branżowego po zdaniu stosownych egzaminów w okręgowej komisji egzaminacyjnej.
- Podstawowym warunkiem przyjęcia do szkoły policealnej jest wykształcenie średnie ogólne lub średnie branżowe (techniczne) - nie jest wymagana matura. Cudzoziemcy zobowiązani są do udokumentowania wykształcenia średniego (informacje dotyczące procedury potwierdzenia wykształcenia zawarte są poniżej).
- Nauka w szkołach policealnych trwa od 1 do 2,5 roku w zależności od kształconego zawodu. Kształcenie w wybranych zawodach może odbywać się online (na odległość).
- Kształcenie w szkole policealnej obejmuje kształcenie zawodowe teoretyczne i kształcenie zawodowe praktyczne. Poza tym słuchacze odbywają obowiązkowe praktyki zawodowe.

Uznawanie wykształcenia średniego uzyskanego za granicą

Cudzoziemcy są przyjmowani do szkoły policealnej (publicznej lub niepublicznej) - jeżeli dysponuje wolnymi miejscami - na podstawie dokumentów:

- świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą potwierdzających w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie lub uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe albo
 - świadectwa lub innego dokumentu wydanego za granicą uznanych za dokumenty potwierdzające w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie średnie lub średnie branżowe albo
 - ostatecznej decyzji administracyjnej w sprawie potwierdzenia w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenia średniego lub średniego branżowego,
 - świadectwa lub innego dokumentu wydanych za granicą uznanych w drodze nostryfikacji do dnia 31 marca 2015 r. za równorzędne ze świadectwem dojrzałości, świadectwem ukończenia liceum ogólnokształcącego, świadectwem ukończenia liceum profilowanego lub świadectwem ukończenia technikum.
- Właściwym organem do uznawania wykształcenia uzyskanego za granicą jest Wielkopolski Kurator Oświaty.
 - Szczegółowe informacje zamieszczone są na stronie internetowej Kuratorium Oświaty w Poznaniu: www.ko.poznan.pl w zakładce: *Zalotwianie spraw/uznawanie wykształcenia uzyskanego za granicą.*

Kwalifikacyjny kurs zawodowy (KKZ)

- Kwalifikacyjny kurs zawodowy przeznaczony jest dla osób od 18 roku życia bez względu na posiadany poziom wykształcenia.
- Program nauczania kursu uwzględnia podstawę programową kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego.
- Uczestnik kursu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kursu, a po zdaniu egzaminu - certyfikat kwalifikacji zawodowej wydany przez okręgową komisję egzaminacyjną.

Cudzoziemcy - dziecko, uczeń, słuchacz lub wychowanek - nieposiadający numeru PESEL posługują się we wszelkich czynnościach związanych z edukacją paszportem lub innym dokumentem potwierdzającym tożsamość.

Szczegółowe informacje dotyczące konkretnych przedszkoli, szkół i placówek uzyskacie Państwo w urzędach miast/gmin/powiatów, na terenie których mieszkanie.